

ARXIU / PÉREZ DE ROZAS

Cent anys de 'més que un club'

El Camp Nou, ple de coixins, després de l'escàndol Guruceta en un Barça-Madrid de Copa, el 6 de juny del 1970. Un dels principals fets de la llista de greuges del sentiment barcelonista.

En cent anys de vida el Futbol Club Barcelona ha demostrat la seva condició d'entitat compromesa amb la realitat social i política de Catalunya, una situació que ha immortalitzat la divisa que "el Barça és més que un club".

A la darrería del segle XIX Hans Gamper, un ciutadà suís establert a Barcelona per motius laborals, promou la pràctica del futbol, un esport desconegut a la ciutat. Amb l'ajuda d'uns quants barcelonins i de comerciants estrangers, el 29 de novembre de 1899 neix el Futbol Club Barcelona. Un dels punts dels estatuts de la nounada entitat, que adopta l'escut de la ciutat i els colors blau i grana, deixa molt clar que la societat no podrà tenir "ni caràcter polític ni extrasportiu". Però els anys 20 el Barça ja és el gran equip del Principat, gràcies als èxits esportius i al compromís cata-

lanista de l'entitat. L'any 1918 s'adhereix a la petició d'Estatut d'Autonomia i participa en la diada nacional de l'Onze de Setembre. Un article a la *La Veu de Catalunya* qualifica de "miracle" el fet que el club blau-grana s'hagi convertit en "el Club de Catalunya". La mitologia blau-grana, expressada en un tango de Gardel a Samitier, s'engrandeix espectacularment el juny del 1925, quan Primo de Rivera fa tancar el camp de les Corts arran dels xiulets que el públic culé dedica a l'himne espanyol en un partit d'homenatge a l'Orfeó Català.

L'agost del 1936 els feixistes assassinen el president del Barça Jo-

sep Sunyol i Garriga, diputat al Parlament per ERC, al Guadarrama. Durant la guerra del 36-39 l'equip blau-grana fa una ronda a Mèxic, on és rebut amb l'etiqueta de col·lectiu antifeixista. Mentrestant, a Barcelona, la seu social del club és destrossada per un bombardeig nocturn de l'aviació franquista. Després de la guerra la Direcció Provincial de Propaganda s'entossudeix a convertir el Barça en un club "limpio, pulido y depurado". L'elecció a dit de presidents addictes al Glorioso Movimiento Nacional, la supressió de les quatre barres vermelles de l'escut i l'espanyolització del nom del club són les primeres mesures de submissió ideològica al règim.

Els anys 50 i 60 les grans onades immigratòries a Catalunya converteixen el Barça en el principal element d'integració dels nousvinguts. El Barça de Basora, César, Kubala, Moreno i Manchón, l'equip de les Cinc Copes glossat per Serrat a "Temps era temps", fa petit el camp de les Corts i obliga el trasllat a un colossal estadi anomenat el Camp Nou. Són anys en què el club ha de lluitar contra el centralisme històric que té la màxima expressió en el Madrid de les sis Copes d'Europa, una arma propagandística d'alt valor per a un règim dictatorial incomprens a l'exterior. A can Barça, la burgesia tèxtil agafa el timó del club. A un president, Narcís de Carreras, se li acudeix de dir que el Barça és "més que un club". No li falta raó, sobretot després del cas Di Stéfano o de la nit del penal de Guruceta, dos fets que figuren en els primers llocs de la llista de greuges del sentiment barcelonista. Coincidint amb la presidència d'Agustí Montal i Costa, el Barça engega una política de potenciació del catalanisme que converteix el club en "l'exèrcit desarmat de Catalunya" o en "la sublimació èpica del poble català", ambdues frases apuntades per l'escriptor Manuel Vázquez Montalbán.

L'any 1972 la llengua catalana arriba als altaveus del Camp Nou, tot i la indignació del governador civil de Barcelona, Garicano Goni, que és a la llotja. Aquella mateixa

gràcies als èxits esportius i al compromís catalanista

temporada el Camp Nou recupera la bandera catalana després de molts anys d'absència forçada i, al cap d'un any, la Federació Espanyola accepta la recuperació del nom originari de l'entitat. El febrer del 1974 el Barça fa cinc gols al Madrid a casa seva. Respecte a aquest partit, el periodista Henry Giniger, corresponsal del *New York Times* a Espanya, escriu: "En noranta minuts, Cruyff ha fet més pel sentiment català que molts polítics durant molts anys de lluita". L'holandès, que llueix les quatre barres vermelles al braçlet de capità, bateja el fill amb el nom de Johan Jordi i envia una dedicatòria als tretze presos de l'Assemblea de Catalunya tancats a la Model; connecta ràpidament amb l'afecció.

Els actes del setanta-cinquè aniversari del FC Barcelona fan palès el grau de catalanitat i arrelament de l'entitat amb el país. Josep M. Espinàs i Jaume Picas escriuen un cant musicat per Manuel Valls, que és adoptat com a himne oficial del club. Montal deixa clar que "el Barça és cultura i esport, i amb la cultura i l'esport fem país". Al nou butlletí del club, hi participa el bo i millor de la intel·lectualitat dels Països Catalans: Francesc de Borja Moll, Joan Fuster, Espinàs, Tísner, Pere Calders o Montserrat Roig.

El dia dels Sants Innocents del 1975 apareixen mil senyeres estratègicament repartides al Camp Nou coincidint amb un Barça-Reial Madrid. A més de les senyeres a l'estadi es pot llegir una pancarta que demana "Amnistia. Estatut d'Autonomia Països Catalans". L'any 1977 el Barça s'adhereix a l'estatut d'autonomia de Catalunya coincidint amb una visita dels màxims mandataris barcelonistes al president Tarradellas a Saint-Martin-le-Beau. L'arribada de Josep Lluís Núñez, partidari de despolititzar el Barça per fer-lo triomfant, al capdavant del Barça, fa perillar l'essència del "Barça més que un club". Però uns anys més tard, Núñez ja es creu que l'entitat barcelonista és "el braç armat de l'esport català". L'any 1981 el club autoritza la celebració d'un acte de la Crida al Camp Nou. Actualment el

ARXIU

Dalt, el president del Barça, Josep Sunyol i Garriga, al costat de Companys, al Camp de les Corts. Sunyol mor assassinat pels feixistes espanyols l'agost de 1936. A sota, celebració del títol de lliga 92-93. Òscar García porta una estelada.

president del Barça defensa el club apassionadament, però la consolidació democràtica ha refredat la connotació extraportiva del Barça, que apareix quan el Reial Madrid és el rival esportiu. La final de Copa jugada a València el 1990 entre

ARXIU

els dos grans desferma les ires del defensa blanc Chendo, que declara: "Lo que más me jode es que haya ganado un equipo extranjero".

La sentència Bosman trasbalsa el món del futbol i omple el vestidor de jugadors estrangers que, amb comptades excepcions, no connecten tan ràpidament amb l'afecció com els de casa. Les declaracions de Van Gaal aquest estiu, recordant que una victòria del Barça és un acte d'independència respecte a Madrid, o el desig manifest de Guardiola, Roger, Òscar i Sergi de defensar un dia la selecció nacional catalana ajuden a mantenir viu el sentiment d'uns colors que engloben molts aspectes que no són només esportius. El Centenari serà un bon aparador per a evidenciar la frase que al seu dia va expressar el tècnic argentí César Luis Menotti: "La banqueta del Camp Nou crema perquè defensa tot un poble".

Jordi Finestres

Johan Cruyff, en una imatge de la dècada dels setanta. El jugador -i després entrenador- va connectar ben aviat amb l'afecció barcelonista: fou l'heroi del 0-5 del 1974 al Reial Madrid i va enviar dedicatòries als presos de l'Assemblea de Catalunya tancats a la Model.